



ადამიანის უფლებათა სამთავრობო სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი

მიზანი 4.3

მიზანი 4.3. ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციის ხელშეწყობა

მიზნის შესრულების პროგრესი: 35.5%

მსჯავრდებულთა რესოციალიზაცია/რეაბილიტაცია წლების მანძილზე სერიოზულ პრობლემას წარმოადგენდა, რაც სარეაბილიტაციო და საგანმანათლებლო პროგრამების მწირი რაოდენობითა და სპორადული ხასიათით, ასევე მათში ჩართული მსჯავრდებულების მცირე რიცხვით იყო განპირობებული. თუ ეროვნული და საერთაშორისო მონიტორინგის მექანიზმების ანგარიშების მიხედვით ვიმსჯელებთ, რესოციალიზაცია/რეაბილიტაციის მხრივ მდგომარეობა არც 2018 წლის მანძილზე გაუმჯობესებულა: ევროპის საბჭოს წამების პრევენციის კომიტეტი თავის 2018 წლის ანგარიშში წუხილს გამოთქვამს სარეაბილიტაციო პროგრამებისა და აქტივობების თვალსაზრისით პროგრესის ნაკლებობის გამო,^[1] ხოლო საქართველოს სახალხო დამცველის პრევენციის ეროვნული მექანიზმის ანგარიშში საუბარია რეაბილიტაცია-რესოციალიზაციის კუთხით გატარებული ღონისძიებების ფრაგმენტულობასა და მათ მოურგებლობაზე მსჯავრდებულთა ინდივიდუალურ საჭიროებებზე.^[2] მონიტორინგის ორივე ორგანო განსაკუთრებით უსვამს ხაზს რეაბილიტაცია-რესოციალიზაციის კუთხით არსებულ მძიმე ვითარებას დახურულ და განსაკუთრებული რისკის დაწესებულებებში, სადაც მსჯავრდებულებს კვლავ სულ მცირე 23 საათის მანძილზე საკნებში უწევთ ყოფნა.

ამასთან უნდა აღნიშნოს, რომ უკანასკნელ წლებში, ევროკავშირის პენიტენციური და პრობაციის სისტემების მხარდაჭერის პროექტის EU4Justice ძალისხმევით, პენიტენციურ სისტემაში აქტიური მუშაობა მიმდინარეობს მსჯავრდებულთა რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციის მიმართულებით: ევროკავშირის პროგრამის ექსპერტთა მიერ შეიქმნა და განახლდა რისკისა და საჭიროებების შეფასების მეთოდოლოგია, შემუშავების პროცესშია ასეთივე ინსტრუმენტი არასრულწლოვნებისთვის, შემუშავდა და დაინერგა სასწავლო პროგრამები პენიტენციური სისტემის სოციალური მუშაკებისა და ფსიქოლოგებისთვის, შემუშავდა სარეაბილიტაციო პროგრამების ჩარჩო სამ კლასტერად, გათავისუფლებისთვის მომზადების კონცეფცია და ა.შ. ყველა ამ სიახლის ადეკვატური იმპლემენტაციის შემთხვევაში, მომავალ წლებში მსჯავრდებულთა რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციის თვალსაზრისით შესაძლებელია სერიოზული პროგრესის მიღწევა.

აქვე უნდა აღნიშნოს დადებითი სიახლე, რომელიც არასაანგარიშო პერიოდში, 2019 წელს განხორციელდა - სპეციალურ პენიტენციურ სამსახურში შეიქმნა მსჯავრდებულთა რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციის დეპარტამენტი, რომლის დებულებაც საქართველოს იუსტიციის მინისტრის 2019 წლის 10 ივნისის N418 ბრძანებით დამტკიცდა და რომელშიც პენიტენციური სისტემის სოცმუშაკები და ფსიქოლოგები გაერთიანდნენ. სპეციალური პენიტენციური სამსახურის ინფორმაციით, “ცენტრალიზებული სისტემა ერთგვაროვან მიდგომებს და ეფექტიან სარეაბილიტაციო მომსახურებას უზრუნველყოფს. სოციალური მუშაკები ფუნქციების მიხედვით გაიყო ორ ნაწილად: შემთხვევის მმართველი და შემთხვევის ადმინისტრატორი. სოციალური მუშაკი - შემთხვევის მმართველის ფუნქცია მსჯავრდებულის შეფასება, მისთვის სასჯელის მოხდის ინდივიდუალური გეგმის შედგენა და სარეაბილიტაციო პროგრამების მიწოდებაა, ხოლო შემთხვევის ადმინისტრატორის ფუნქცია შემთხვევის ადმინისტრირებაა, იგი შემთხვევის მმართველის დამხმარეა და მსჯავრდებულის გარე სამყაროსთან კომუნიკაციას და უფლებების ადვოკატირებას უზრუნველყოფს.”^[3] იმედს ვიტოვებთ, რომ აღნიშნული ცვლილება დადებითად აისახება პატიმრების რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციის მიმართულებით გატარებული ღონისძიებების ხარისხზე.

[1] წამებისა და არაადამიანური ან ღირსების შემლახველი მოპყრობისა თუ დასჯის პრევენციის ევროპული კომიტეტის (CPT) ანგარიში საქართველოს მთავრობას საქართველოში 2018 წლის 10-21 სექტემბრის ვიზიტის შესახებ, სტრასბურგი, 10 მაისი 2019 წელი, პარ. 72

[2] საქართველოს სახალხო დამცველის პრევენციის ეროვნული მექანიზმის 2018 წლის ანგარიში, 2019 წელი, გვ. 41-43

[3] <https://www.facebook.com/watch/?v=2571384346421667>, ნანახია 04.12.2019

ამოცანა 4.3.1. მსჯავრდებულ/ბრალდებულთათვის ფსიქოსოციალური, საგანმანათლებლო და პროფესიული მომზადების და სარეკრეაციო პროგრამების გაუმჯობესება

ამოცანის შესრულების პროგრესი: 17.7215%

შეფასება:

ამოცანა 4.3.1-ის შესრულების თვალსაზრისით, პირველ რიგში, დადებითად აღსანიშნავია ევროკავშირის პენიტენციური და პრობაციის სისტემების მხარდაჭერის პროექტის EU4Justice ძალისხმევა საქართველოს პენიტენციურ სისტემაში რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციის ერთიანი მიდგომის დამკვიდრების თვალსაზრისით: საანგარიშო პერიოდში შემუშავდა და განხილვის ფაზაშია პროგრამების ერთიანი სტანდარტი, რომელიც განახლებულ მიდგომას წარმოადგენს მსჯავრდებულთა საზოგადოებაში ინტეგრაციის მხარდაჭერისთვის, ასევე აღსანიშნავია სისტემაში მომუშავე ფსიქოლოგებისა და სოციოლოგების გადამზადება თანამედროვე მიდგომებსა და მეთოდებში.

ასევე დადებითად უნდა აღნიშნოს მსჯავრდებულთათვის უმაღლესი განათლების უფლების კანონმდებლობაში ასახვა, მიუხედავად იმისა, რომ აღნიშნული სიახლით ვერ ისარგებლებენ მაღალი რისკის დაწესებულებებში მოთავსებული მსჯავრდებულები.

სამწუხაროდ, საანგარიშო პერიოდი დადებითი დინამიკით არ გამოირჩეოდა პროფესიულ-საგანმანათლებლო პროგრამების თვალსაზრისით.

აქტივობა 4.3.1.1. პროგრამების ერთიანი სტანდარტის შემუშავება და პროგრამების პაკეტის შექმნა სპეციალური ჯგუფების გათვალისწინებით (მათ შორის, ძალადობაზე, ქცების კორექციაზე, ნივთიერება დამოკიდებულობაზე, აზროვნების და ხედვის შეცვლაზე, ჯანსაღ ცხოვრებაზე, გათავისუფლებისათვის მზადებაზე და სხვა)

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

პენიტენციურ დაწესებულებებში დანერგილი ფსიქოსოციალური ტრენინგებისა და სარეაბილიტაციო პროგრამების ურთიერთმიმართება არსებულ საჭიროებებთან

საგანმანათლებლო პროფესიულ პროგრამებში ჩართულ ბენეფიციართა მზარდი რაოდენობა წინა წლებთან შედარებით

შესაბამისი რისკის მსჯავრდებულები უზრუნველყოფილნი არიან უმაღლესი განათლების მიღების საშუალებით

სტატუსი: ნახევარზე ნაკლები შესრულებულია

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 40%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2018-12-31

შეფასება

აღნიშნული საქმიანობა ჯერ კიდევ 2016-17 წლების სამოქმედო გეგმაში ფიგურირებდა (საქმიანობა 4.4.3.1). მიუხედავად ამისა, რამდენადაც ჩვენთვის ცნობილია, სარეაბილიტაციო პროგრამების ერთიანი სტანდარტი დღემდე არ არის შემუშავებული.

ევროკავშირის პენიტენციური და პრობაციის სისტემების მხარდაჭერის პროექტის EU4Justice ექსპერტების მიერ შემუშავდა სარეაბილიტაციო პროგრამების ჩარჩო, რომელიც სამ მიმართულებად იყოფა:

1. დანაშაულზე ფოკუსირებული სარეაბილიტაციო პროგრამები;
2. დანაშაულებრივ ქცევაზე ფოკუსირებული პროგრამები
3. ზოგადი სოციალურ-კოგნიტიური უნარების განვითარების პროგრამები

აღნიშნული პროექტი ამ ეტაპზე შიდაუწყებრივი განხილვის სტადიაზეა და დამტკიცებული არ არის. ამასთან, გარკვეული მიმართულებებით უკვე ხორციელდება მუშაობა, კერძოდ:

პირველი მიმართულებით შემუშავდა და დანერგვის პროცესშია სარეაბილიტაციო პროგრამა ოჯახში მოძალადეებისთვის და პროგრამა მავნე ნივთიერებადამოკიდებულ პირთათვის. შემუშავების პროცესშია მნიშვნელოვანი პროგრამა, რომელიც ფოკუსირებული იქნება სექსუალური მოძალადეების რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციაზე.

მეორე მიმართულების პროგრამებში განხორციელდება ჯგუფური და ინდივიდუალური მუშაობა მსჯავრდებულებთან, რომლის ფარგლებშიც, კონკრეტულ მაგალითებზე დაყრდნობით და შემთხვევების შესწავლით მოხდება პირის დანაშაულებრივი ქცევის კორექცია.

ზოგადი სოციალურ-კოგნიტიური უნარების განვითარების კუთხით მსჯავრდებულებთან მიმდინარეობს მუშაობა ბრაზის მართვის, კომუნიკაციის, პოზიტიური აზროვნების უნარ-ჩვევების გამომუშავების თვალსაზრისით.

აქტივობა 4.3.1.2. უმაღლესი განათლების ელექტრონული პროგრამის დანერგვა

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

პენიტენციურ დაწესებულებებში დანერგილი ფსიქოსოციალური ტრენინგებისა და სარეაბილიტაციო პროგრამების ურთიერთმიმართება არსებულ საჭიროებებთან

საგანმანათლებლო პროფესიულ პროგრამებში ჩართულ ბენეფიციართა მზარდი რაოდენობა წინა წლებთან შედარებით

შესაბამისი რისკის მსჯავრდებულები უზრუნველყოფილნი არიან უმაღლესი განათლების მიღების საშუალებით

სტატუსი: არ არის შესრულებული

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 0%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2018-12-31

შეფასება

როგორც ჩვენთვის ცნობილია, საანგარიშო პერიოდში, უმაღლესი განათლების ელექტრონული პროგრამა არ დანერგილა.

რაც შეეხება უმაღლესი განათლების მიღების უფლებას, პატიმრობის კოდექსში 2017 წლის 1-ლ ივნისს განხორციელებული ცვლილებების შესაბამისად, უმაღლესი განათლების მიღების საშუალება მსჯავრდებულებს 2018 წლის იანვრიდან მიეცათ. სპეციალური პენიტენციური სამსახურის 2018 წლის სტატისტიკის ანგარიშის თანახმად, 2018 წლის განმავლობაში უმაღლესი განათლების მიღების უფლებით სარგებლობდა 10-დან (ოქტომბერი) 36 პატიმრამდე (დეკემბერი).

აქვე უნდა აღნიშნოს, რომ უმაღლესი განათლების მიღების უფლება არ ვრცელდება განსაკუთრებული რისკის დაწესებულებებში განთავსებულ მსჯავრდებულებზე, რაც დისკრიმინაციულია და არ შეესაბამება ევროპულ სტანდარტებს.

აქტივობა 4.3.1.3. პროფესიულ/საგანმანათლებლო (VET) პროგრამების რაოდენობის გაზრდა

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

პენიტენციურ დაწესებულებებში დანერგილი ფსიქოსოციალური ტრენინგებისა და სარეაბილიტაციო პროგრამების ურთიერთმიმართება არსებულ საჭიროებებთან

საგანმანათლებლო პროფესიულ პროგრამებში ჩართულ ბენეფიციართა მზარდი რაოდენობა წინა წლებთან შედარებით

შესაბამისი რისკის მსჯავრდებულები უზრუნველყოფილნი არიან უმაღლესი განათლების მიღების საშუალებით

სტატუსი: არ არის შესრულებული

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 0%

შეფასება

სპეციალური პენიტენციური სამსახურის 2018 წლის სტატისტიკის ანგარიშის მიხედვით, წლის განმავლობაში საგანმანათლებლო და პროფესიულ ტრენინგ-პროგრამებში ჩართულ მსჯავრდებულთა რაოდენობა ციხის პოპულაციის საერთო რაოდენობის 0.89-დან 5.9%-მდე მერყეობდა, რაც პრაქტიკულად არ განსხვავდება 2017 წლის მონაცემებისგან (6%) და ნაკლებია 2016 წლის მონაცემებზე (11%).^[1]

[1] დემოკრატიისა და უსაფრთხო განვითარების ინსტიტუტი, “ადამიანის უფლებათა სამთავრობო სამოქმედო გეგმის მონიტორინგი”, 2018 წელი, გვ. 41

აქტივობა 4.3.1.4. საერთაშორისო და ადგილობრივ კომპეტენტურ ორგანიზაციებთან/სტრუქტურებთან თანამშრომლობით პენიტენციური სისტემის სოციალური მუშაკებისა და ფსიქოლოგების მომზადება/გადამზადება ჭკუფური და ინდივიდუალური მუშაობის ტექნიკისა და სარეაბილიტაციო პროგრამების მიმართულებით

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

პენიტენციურ დაწესებულებებში დანერგილი ფსიქოსოციალური ტრენინგებისა და სარეაბილიტაციო პროგრამების ურთიერთმიმართება არსებულ საჭიროებებთან

საგანმანათლებლოდ პროფესიულ პროგრამებში ჩართულ ბენეფიციართა მზარდი რაოდენობა წინა წლებთან შედარებით

შესაბამისი რისკის მსჯავრდებულები უზრუნველყოფილნი არიან უმაღლესი განათლების მიღების საშუალებით

სტატუსი: სრულად შესრულებულია

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 100%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2018-12-31

შეფასება

ევროკავშირის პენიტენციური და პრობაციის სისტემების მხარდაჭერის პროექტის EU4Justice ფარგლებში, 2018 წლის პირველ ნახევარში შემუშავდა სასჯელაღსრულების და პრობაციის სფეროში დასაქმებული სოცმუშაკებისთვის ტრენინგების სპეციალური კურსი. 2018 წელს სპეციალური პენიტენციური სამსახურის 94 სოციალური მუშაკი გადამზადდა თემაზე „სოციალური მუშაობის შესავალი“.^[1]

ევროკავშირის პროექტის ექსპერტის რესოციალიზაციისა და რეაბილიტაციის მიმართულებით, ქალბატონი სალომე ნამიჭეიშვილის განმარტებით, სოციალური მუშაკების ტრენინგი ჩატარდა სამ ეტაპად:

- პირველ ეტაპზე, 5 დღიანი ტრენინგ-კურსის ფარგლებში, ყველა სოცმუშაკი გადამზადდა პენიტენციური სისტემის სოციალური მუშაობის საკითხებში.
- მეორე ეტაპისთვის შიდა გასაუბრების სისტემით შეიქმნა 27 სოციალური მუშაკი, რომელთაც გაიარეს 6 დღიანი სასწავლო კურსი ჩართულობის უნარ-ჩვევებში: კომუნიკაცია, ემპათია, ბენეფიციართან მუშაობის საბაზისო უნარები;
- მესამე ეტაპზე, რომელიც 4 დღიან სასწავლო კურსს წარმოადგენდა და რომელიც ასევე შერჩეულმა 27 სოცმუშაკმა გაიარა, მონაწილეებმა შეისწავლეს შემთხვევის მართვა, რისკებისა და საჭიროებების შეფასების მეთოდოლოგია.

ყველა სასწავლო კურსს თან ახლდა პრე და პოსტ შეფასების ფორმები.

არასაანგარიშო პერიოდში, 2019 წლის 2 და 5 თებერვალს, ევროკავშირის პროექტის ხელშეწყობით, იუსტიციის სასწავლო ცენტრში გაიმართა აღნიშნული სამსახურების ფსიქოლოგებისთვის პროფესიული ზედამხედველობის სესიები, რომელთა მიზანიც იყო პრაქტიკოსი ფსიქოლოგების შემთხვევების განხილვა და პროექტის საერთაშორისო ექსპერტისგან, დენი კლარკისგან, შესაბამისი უკუკავშირის, მხარდაჭერის მიღება.^[2]

[1]

https://www.facebook.com/pg/TrainingCenterOfJustice/photos/?tab=album&album_id=2601163659904160&tn=-UCH-R, ნანახია 04.12.2019

[2] <https://www.facebook.com/EU4JusticeCorrections/posts/977235265808038>, ნანახია 04.12.2019

ამოცანა 4.3.2. მსჯავრდებულთა დასაქმების შესაძლებლობის გაზრდის უზრუნველყოფა

ამოცანის შესრულების პროგრესი: 0%

აქტივობა 4.3.2.1. საწარმოო ზონების და დასაქმების მინიკერების და ინდივიდუალური მეწარმეობის ხელშეწყობა შექმნა პენიტენციური დაწესებულებების ტერიტორიაზე

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

პენიტენციურ დაწესებულებებში საწარმოო ზონების და დასაქმების ახალი მინიკერების შექმნა

დასაქმებულთა მზარდი პროცენტული რაოდენობა.

სტატუსი: არ არის შესრულებული

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 0%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2018-12-31

შეფასება

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს 2018 წლის ბიუჯეტის წლიური შესრულების მიმოხილვის თანახმად, საანგარიშო პერიოდში, “დასაქმების პროგრამებში ჩაბმულია 862 მსჯავრდებული, მათ შორის, 86 ქალი. მსჯავრდებულები დასაქმებულნი არიან სამეურნეო სამსახურში, სილამაზის სალონებში, დასაქმების მინიკერებსა და საწარმოო საქმიანობაში (სამკერვალო და პურის საცხობი), ასევე, ინდივიდუალურ საქმიანობაში (ხელნაკეთი ნივთების შექმნა-რეალიზაცია);”^[1]

საქართველოს სახალხო დამცველი 2018 წლის ანგარიშში აღნიშნავს: “15 პენიტენციური დაწესებულებიდან მხოლოდ ოთხ დაწესებულებაში (№5, №14, №15 და №16) ფუნქციონირებს საწარმო. პენიტენციურ დაწესებულებაში პატიმრის მუშაობა არ აღიქმება ისე, როგორც ციხის რეჟიმის პოზიტიური ელემენტი, სამეურნეო სამსახურში ჩარიცხულ მსჯავრდებულებს კვლავ უწევთ ისეთი სამუშაოების შესრულება, რომელიც ნაკლებად მისცემს პატიმარს იმის შესაძლებლობას, რომ განთავისუფლების შემდგომ შეუნარჩუნონ ან განუვითარონ თავის რჩენის უნარი.”^[2]

[1] საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს 2018 წლის ბიუჯეტის წლიური შესრულების მიმოხილვა, თებერვალი 2019 წელი, გვ.6

[2] საქართველოს სახალხო დამცველის ანგარიში საქართველოში ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა დაცვის მდგომარეობის შესახებ, 2018 წელი, გვ.56

ამოცანა 4.3.3. არასრულწლოვანთა რესოციალიზაციისთვის მზადების ხელშეწყობა, გარდამავალი მენეჯმენტის დახვეწა

ამოცანის შესრულების პროგრესი: 50%

შეფასება:

ევროკავშირის პენიტენციური და პრობაციის სისტემების მხარდაჭერის პროექტის EU4Justice, UNICEF-ის და “ციხის საერთაშორისო რეფორმის” მონაწილეობით, შემუშავების პროცესშია არასრულწლოვანებისთვის რისკებისა და საჭიროებების შეფასების სპეციფიკური ინსტრუმენტი, რომელიც ასევე მოიცავს გარდამავალი მენეჯმენტის კონცეფციას - არასრულწლოვანის შემთხვევის მართვა დაიწყება პენიტენციურ დაწესებულებაში შესვლისთანავე და გაგრძელდება პრობაციასა და მის გარეთ.

გათავისუფლებისთვის მომზადების კონცეფცია ასევე შემუშავებულია და ამჟამად შიდაუწყებრივი განხილვის პროცესშია.

აქტივობა 4.3.3.1. გარდამავალი მენეჯმენტის გადახედვა და ცვლილება საჭიროების შემთხვევაში

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასტელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

განახლებული გარდამავალი მენეჯმენტი;

გათავისუფლებისთვის მომზადების პროგრამის ბენეფიციართა საერთო რაოდენობის პერმანენტული ზრდა

სტატუსი: ნახევარზე ნაკლები
შესრულებულია

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 50%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2018-12-31

შეფასება

ევროკავშირის პენიტენციური და პრობაციის სისტემების მხარდაჭერის პროექტის EU4Justice ხელშეწყობით ამჟამად მიმდინარეობს მუშაობა გარდამავალი მენეჯმენტის სისტემის გაუმჯობესების თვალსაზრისით. განახლებული შემთხვევის მართვის კონცეფციის თანახმად, მსჯავრდებულის რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციის მიმართულებით მუშაობა დაიწყება პენიტენციურ სისტემაში, გათავისუფლების შემდეგ მონაცემები გადაეცემა პრობაციის სისტემას.

ამოცანა 4.3.4. ქალ ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა რეაბილიტაციის ხელშეწყობა

ამოცანის შესრულების პროგრესი: 75%

შეფასება:

ტრადიციისამებრ, ქალ ბრალდებულთა/მსჯავრდებულთა რეაბილიტაციის საკითხი გაცილებით უკეთ არის უზრუნველყოფილი, ვიდრე მამაკაცი პატიმრების. საანგარიშო პერიოდში, უკვე არსებულების პარალელურად, ამუშავდა დასაქმების ორი ახალი მინიკერა, ევროკავშირის პენიტენციური და პრობაციის სისტემების მხარდაჭერის პროექტის EU4Justice დახმარებით, შეიქმნა ძალადობის მსხვერპლი ქალების გამოვლენის ინსტრუმენტი, ასევე, ადაპტირებული სარეაბილიტაციო პროგრამა ქალებისთვის. 2018 წლის მანძილზე სარეაბილიტაციო პროგრამებში ჩართული იყო მსჯავრდებულ ქალთა საკმაოდ დიდი რაოდენობა.

აქტივობა 4.3.4.1. მცირე დასაქმების კერების გახნის შესაძლებლობის შესწავლა და შესაბამისი რეკომენდაციების მომზადება

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

გენდერული ნიშნით შექმნილი სპეციალური ფსიქო-სოციალური პროგრამების რაოდენობა საჭიროების მქონე მსჯავრდებულთა პროგრამებში ჩართვის მზარდი პროცენტული რაოდენობა

პროგრამებში ჩართული ქალი ბრალდებულების/მსჯავრდებულების საერთო რაოდენობის პერმანენტული ზრდა

ხელმისაწვდომი ნივთების ნუსხაში საჭიროებისამებრ შეტანილი ცვლილებები

მოხსენება/ანგარიში ფსიქოსოციალურ პროგრამებში განხორციელებული ცვლილებების შესახებ

სტატუსი: ნახევარზე ნაკლები შესრულებულია

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 50%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2018-12-31

შეფასება

უცნობია, განხორციელდა თუ არა მცირე დასაქმების კერების გახნის შესაძლებლობის შესწავლა პენიტენციურ სისტემაში. მსგავსი კვლევის დოკუმენტი არც სპეციალური პენიტენციური სამსახურის ვებგვერდზე არის ხელმისაწვდომი. სავარაუდოდ, პენიტენციური სისტემაში დასაქმების შესაძლებლობების სისტემური კვლევა კვლავ არ ჩატარებულა.

ამასთან უნდა აღინიშნოს, რომ ქალთა დაწესებულება ყოველთვის მეტ შესაძლებლობას სთავაზობდა მსჯავრდებულებს რესოციალიზაცია-რეაბილიტაციის, დასაქმების და სარეკრეაციო პროგრამების სახით.

ამგვარად, პრევენციის ეროვნული მექანიზმის ანგარიშის თანახმად, საანგარიშო პერიოდში, ქალთა N5 დაწესებულებაში მოეწყო სასათბურე მეურნეობა და ამუშავდა ბამბის საპენტო საამქრო.^[1]

საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს 2018 წლის ბიუჯეტის შესრულების წლიურ მიმოხილვაში მითითებულია, რომ საანგარიშო პერიოდში დასაქმების პროგრამებში ჩაბმული იყო 86 ქალი. დასაქმების კერებს წარმოადგენს სამეურნეო სამსახური, სილამაზის სალონი, სამკერვალო, ხელნაკეთი ნივთების საწარმო.^[2]

[1] საქართველოს სახალხო დამცველის პრევენციის ეროვნული მექანიზმის 2018 წლის ანგარიში, 2019 წელი, გვ.43

[2] საქართველოს იუსტიციის სამინისტროს 2018 წლის ბიუჯეტის წლიური შესრულების მიმოხილვა, თებერვალი 2019 წელი, გვ.6

აქტივობა 4.3.4.2. გენდერული ნიშნით შექმნილი სპეც. ფსიქო-სოციალური რეაბილიტაციის მიდგომების შემდგომი დახვეწა და შესაბამისი პროგრამების შექმნა/დანერგვა

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

გენდერული ნიშნით შექმნილი სპეციალური ფსიქო-სოციალური პროგრამების რაოდენობა საჭიროების მქონე მსჯავრდებულთა პროგრამებში ჩართვის მზარდი პროცენტული რაოდენობა

პროგრამებში ჩართული ქალი ბრალდებულების/მსჯავრდებულების საერთო რაოდენობის პერმანენტული ზრდა

ხელმისაწვდომი ნივთების ნუსხაში საჭიროებისამებრ შეტანილი ცვლილებები

მოხსენება/ანგარიში ფსიქოსოციალურ პროგრამებში განხორციელებული ცვლილებების შესახებ

სტატუსი: სრულად შესრულებულია

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 100%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2018-12-31

შეფასება

ევროკავშირის პენიტენციური და პრობაციის სისტემების მხარდაჭერის პროექტის EU4Justice, UN Women და არასამათავრობო ორგანიზაცია ძალადობისგან დაცვის ეროვნული ქსელის მონაწილეობით შემუშავდა ძალადობის მსხვერპლი ქალების გამოვლენის ინსტრუმენტი, ასევე, ადაპტირებული სარეაბილიტაციო პროგრამა, რომელიც გულისხმობს ჩაღრმავებულ მუშაობას ძალადობის მსხვერპლ ქალებთან. აღნიშნული ინიციატივის ფარგლებში გადამზადდნენ პენიტენციური და პრობაციის სისტემის თანამშრომლებიც.

სპეციალური პენიტენციური სამსახურის 2018 წლის ყოველთვიური სტატისტიკური ანგარიშების თანახმად, საანგარიშო პერიოდში ფსიქოსოციალური ტრენინგები გაიარა 175 პატიმარმა ქალმა, ხოლო ფსიქოსოციალურ თერაპიაში ჩართული იყო 153 ქალი.

განსხვავებული მაჩვენებლებლებია მითითებული იუსტიციის სამინისტროს 2018 წლის ბიუჯეტის შესრულების წლიურ მიმოხილვაში, რომლის თანახმადაც, 2018 წლის მანძილზე,

ფსიქოსოციალურ და სარეაბილიტაციო ტრენინგებში ჩაბმული იყო 397 ქალი მსტავრდებული.

საბოლოო ჯამში, ორივე მონაცემის გათვალისწინებით, შეიძლება ითქვას, რომ ქალთა დაწესებულების პოპულაციის მნიშვნელოვანი ნაწილი ამა თუ იმ ფორმით სარგებლობდა ფსიქოსოციალური რეაბილიტაციის პროგრამებით, რაც საქართველოს პენიტენციური სისტემის თავისებურებების გათვალისწინებით, კარგი მაჩვენებელია.

აქტივობა 4.3.4.3. ქალ მსტავრდებულთა ფსიქოსოციალური რეაბილიტაციის მიდგომების შემდგომი დახვეწა და პროგრამების დანერგვა

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

გენდერული ნიშნით შექმნილი სპეციალური ფსიქო-სოციალური პროგრამების რაოდენობა საჭიროების მქონე მსტავრდებულთა პროგრამებში ჩართვის მზარდი პროცენტული რაოდენობა

პროგრამებში ჩართული ქალი ბრალდებულების/მსტავრდებულების საერთო რაოდენობის პერმანენტული ზრდა

ხელმისაწვდომი ნივთების ნუსხაში საჭიროებისამებრ შეტანილი ცვლილებები

მოხსენება/ანგარიში ფსიქოსოციალურ პროგრამებში განხორციელებული ცვლილებების შესახებ

სტატუსი: სრულად შესრულებულია

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 100%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2018-12-31

შეფასება

იხ. საქმიანობა 4.3.4.2

აქტივობა 4.3.4.4. გენდერული სპეციფიკის გათვალისწინებით ხელმისაწვდომი ნივთების ნუსხის გადახედვა

პასუხისმგებელი უწყება:

- სასჯელაღსრულებისა და პრობაციის სამინისტრო

ინდიკატორი:

გენდერული ნიშნით შექმნილი სპეციალური ფსიქო-სოციალური პროგრამების რაოდენობა საჭიროების მქონე მსჯავრდებულთა პროგრამებში ჩართვის მზარდი პროცენტული რაოდენობა

პროგრამებში ჩართული ქალი ბრალდებულების/მსჯავრდებულების საერთო რაოდენობის პერმანენტული ზრდა

ხელმისაწვდომი ნივთების ნუსხაში საჭიროებისამებრ შეტანილი ცვლილებები

მოხსენება/ანგარიში ფსიქოსოციალურ პროგრამებში განხორციელებული ცვლილებების შესახებ

სტატუსი: ნახევარზე ნაკლები შესრულებულია

აქტივობის შესრულების პროგრესი: 50%

დაწყების თარიღი: 2018-01-01

ბოლო ვადა: 2018-12-31

შეფასება

საანგარიშო პერიოდში გენდერული სპეციფიკის გათვალისწინებით ხელმისაწვდომი ნივთების ნუსხის გადახედვა არ მომხდარა. მსჯავრდებულ ქალებს დაწესებულებაში შესვლისას მიეწოდებათ გარკვეული რაოდენობის პირადი მოხმარების ნივთები და ჰიგიენური საშუალებები. სურვილის შემთხვევაში, ამ ნივთების შეძენა შესაძლებელია დაწესებულების მაღაზიაში, ხოლო ზოგიერთი მათგანი ბრალდებულ/მსჯავრდებულ ქალს შეიძლება ამანათითაც მიეწოდოს.